

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja trisporna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniški nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 70.

V Ljubljani, v torek 29. marca 1887.

Letnik XV.

Vabilo na naročbo.

„SLOVENEK“, edini katoliško-konservativni slovenski dnevnik

velja za Ljubljano pri opravništvu ali
v „Katol. Bukvarni“ prejeman:

Za celo leto predplačan	12 gl.
„ pol leta	6 „
„ četrt leta	3 „
„ jeden mesec	1 „

Za pošiljanje na dom se računi 10 kr. več na mesec.

Po pošti prejeman za vse avstrijske
dežele pa velja:

Za celo leto predplačan	15 gl. — kr.
„ pol leta	8 „ — „
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Opravništvo „Slovenca“.

Državni zbor.

Z Dunaja, 28. marca.

Kamniška in dolenska železnica.

Budgetni odsek je v današnji seji razpravljaval proračun državnih železnic. Dr. Tonkli poprijel je to priliko ter ministra kupčijstva poprašal, kako je s Kamniško in dolensko železnico. Minister je odgovarjal, da se Kamniška železnica samo zavoljo tega še ni mogla delati, ker so bile zapreke zaradi podaljšanja te železnice do c. kr. tovarne za smodnik, oziroma zaradi dohodkov, ki bi jih ta podaljšava prinašala. Toda dotične obravnave se bližajo h koncu, vojno ministerstvo prevzame poročstvo, da se bode ta kos izplačeval, in dosedanje zapreke bodo vsled tega skoraj poravnane.

Gledé dolenske železnice je minister odgovarjal, da je sestavil komisijo, ki pretresuje, katera izmed nasvetovanih prog bode cenejša, krajša, priličnejša in v splošnem oziru boljša, namreč čez Trebno ali čez Žužemberk. Tako toraj sedaj stoji z našimi železnicami.

Gospodska zbornica

je danes razpravljala bankino pogodbo in jo sprejela po nasvetu dotične svoje komisije, po sklepih poslaniške zbornice. Edina prememba, ki jo je predlagala komisija, in kateri je zbornica pritrdila, zadeva obresti, ki jih imajo dobivati delničarji. Poslaniška zbornica je bila sprejela šeststotne obresti, gospodska zbornica jih je povikšala na sedem. Vsled te premembe pride bankini zakon jutri zopet v poslaniško zbornico in se bo takoj izročil dotičnemu odseku v pretres in poročanje. Drugo branje bo v četrtek 31. t. m. in načelniki raznih klubov priporočajo svojim manj vestnim in bolj površnim udom, da naj gotovo pridejo k seji ter večine ne spravljajo v nevarnost, da bi zopet prišla v manjšino. V gospodski zbornici je govoril edini grof Thun in spominjal, da je vsled ogerske pogodbe v istini zgignila avstrijska monarhija, da mi govorimo sicer o svojem cesarju, Ogri pa poznajo le svojega kralja. Ministerski predsednik je grofu Thunu odgovarjal, da se vlada po vsem ne strinja z njegovimi nazori in da ima zakonito veljavo cesarsko pismo, ki določuje, da se ima naše cesarstvo imenovati avstrijsko-ogerska država.

Prihodnja seja bo jutri popoldne.

Program Celjskega volilnega odbora.

Celjski volilni odbor izdal je te dni program, katerega tu prinašamo okrajšanega, le v glavnih potezah, ker ves nam je zaradi mnoge druge stvarine predolg. Glasi se:

Častiti volilci!

V kratkih tednih pristopite k volilni mizi. Korak je resen, kajti državni poslanci imajo kot udje postavodajalne skupščine večinoma v svojih rokah Vašo in državno srečo in nesrečo. Po večletnih skušnjah ste se prepričali, da morate od poslanca več tirjati,

kakor le nekaj praznih besed in sovražnih napadov proti duhovščini in proti Slovincem, ki z Vami živé. Po časnikih in na javnih prostorih neprenehoma ometavajo z hinavščino, lažjo in izdajo vsacega, ki se očitno prišteva Slovincem. Vsa ta sumničenja so izmišljena. Izmišljujejo si jih, da Vam vžigajo srd in sovraštvo proti Slovincem. More li to koristiti avstrijskim narodom in naši državi? Hodijo li poslanci v državni zbor, da tam psujejo in zatirajo različne narode v Avstriji? — Gotovo ne!

Če je zatiran Čeh ali Slovenec, če je reven in beden, trpi vsled tega tudi Nemec, ker opeša ž njim vsa kupčija, poneha promet, in drugim premožnejim državljanom se morajo naložiti večja bremena, da se pokrije primanjkljaj.

Avstrijska država zamore biti le tedaj močna in spoštovana, ako z enako ljubeznijo skrbi za vse svoje narode. Vsi avstrijski narodi so zvesto vdani svojemu presvitlemu cesarju, le nekteri hujskači vzbujajo nevoljo proti državi in kopljejo Avstriji propad.

V nemškem klubu so možje, ki se javno potegujejo za tesno colno zvezo z Nemčijo, in vendar že sedaj nemška država ceneje prevozuje svoje blago skozi Avstrijo, kakor mi Avstrijci po domačih železnicah.

Resnica je, da pride kolonialno blago iz Hamburga ravno tako ceno v Celje, kakor iz Trsta. Ali se naj še Nemci vtikajo v šolske in sodnijske razmere v okrajih, kjer prebivajo Slovenci? Ali se naj pečajo z rečmi, ki jim niso mar?

Pred dvema letoma je vrli avstrijski rodoljub in Nemec prave korenine, baron Königswarter, trdil na Dunaji pri odličnem, javnem shodu, da naše velike železnice gredó na roke le velikim trgovcem.

Kaj so storili poslanci nemškega kluba? Kričali so o zatiranju Nemcev, zadržavali so uspešno delovanje ter sovražili druge narodnosti.

Sedanja večina državnega zbora je s postavo dné 25. maja 1881 razveljavila skopuško prostost, ktero so bili vpeljali nemški liberalci. Po novi postavi dné 25. maja 1883 zarubljenec ne sme

LISTEK.

Gledišča solnčna in senčna stran.

(Govoril v „Katoliški družbi“ A. Kalan.)

(Dalje.)

Ako posebe še mi Slovenci pomnimo, da se je pri nas dramatična umetnost še le jela razvijati in da bo ravno v tem oziru požar gledišča važen, ker se bo treba nekam odločiti; in ker nam ne more biti vse eno, kako da se goji slovenska dramatika; ako imamo vse to pred očmi, menim, da sem našel vzrokov dovolj, ki me popolno opravičijo, da Vam danes v „Katoliški družbi“ govorim o gledišču.

Kak pomen pač more imeti gledišče, da ga hočeš skoro nad cerkev postaviti, mi morda kdo seže v besedo?

S cerkvijo se sicer gledišče ne more vsporejati; vendar pa opravičeno trdim: kakor je cerkev kristjanu med drugim šola krščanskega življenja, enako je tudi v mnogem oziru gledišče šola mnogim mestnim prebivalcem. Tu si obiskalci gledišča najemajo nazorov za življenje; po teh nazorih sodijo pravne zakone, verske nauke; tu se ljudje pogosto

učé svetovne zgodovine. Ako toraj pri mnogih v gledišču pridobljeni ali vsaj vtrjeni nazori odločujejo njih нравno in versko življenje, ako po teh nazorih razsojajo zgodovinska vprašanja, pač ne more biti vernim katoličanom vse eno, kaki nazori da se tu obiskovalcem podajajo, da je toraj gledišče važno tudi iz verskega stališča. — Ko bi hotli globokeje premišljevati dramatično umetnost, ko bi jej pretresali srce in obisti, ko bi si natančneje ogledovali njen namen, bi se nam marsikaj do sedaj še nepoznanega in važnega odkrilo, toda to bi nas predaleč zavedlo v modroslovno raziskavanje.

Le zgodovino dramatične umetnosti pokličem na pričo, da je ta umetnost res važnejšega pomena, nego mislijo tisti, ki gledališče popolno prezirajo, pa tudi mnogi tisti, ki je pogosto obiskujejo. — Pa ne vém kako, zopet mi je ugovor pod peresom. Zgodovino kličeš na pomoč za svoje trditve, kaj pa pravi cerkvena zgodovina, kako cerkveni očetje in pisatelji govoré o gledišču? Ali ne veš, kaj Tertulijan piše: „Kristjani ne smejo pri razuzdanih igrach omaževati ne oči, ne ušes, ne jezika?“ Kje je še kaj podlega in nizkotnega, da bi še ne bili predstavljali na odru? vpraša Klemen Aleksandrijski. Celó na oder so nas spravili; največega zaničevanja vredni

ljudje nas zasmehujejo in najprijetnejša igra paganom je tista, kjer se brezozirno zasramujejo kristjani, toži Gregor Nazijanski.

Da vse te pomisleke razjasnimo, moramo vedeti, da je o času teh pisateljev gledišče že popolno zgrešilo svoj namen, izgubilo svoj pravi pomen in vsled tega ni imelo več iz нравnega stališča pravice živeti. Kakor imamo namreč dandanes vzrokov dovolj svariti zoper gledišče, ker se v njem zlorabi dramatična umetnost, tako tedaj kristjani.

Ako si hočemo važni pomen dramatične umetnosti pojasniti, treba se nam ozreti na grško gledališče, na grške igre, ki so nam morda še v spominu iz klasičnih študij gimnazijskih.

Aeshilos, Sophokles, Evripides v tragediji, Aristophanes v komediji tekmujejo na grškem gledališčnem odru za lavoriko. Lepa slika se nam pokaže, če se v duhu ozremo na grško gledališče v tem času!

Dramatična umetnost tukaj ni vsakdanje rokodelstvo, kakor pri nas; ni za vsakdanjo zabavo, nima le namena, ljudem krajšati dolzega časa. Ne igre so bogovom posvečene, iz njih odseva značaj versko-prazniških iger. Le oglejmo si gledišče! Na sredi krasnega, bogato ozaljšanega gledališča stoji žrtvenik, bogu Dionyzu posvečen. Thymele so Grki

več razdejeti svojega poslopja. Sedanja vlada je podržavila mnogo železnice ter vpeljala nižjo voznino.

Odkar je Taaffe na krmilu, nemški klub ni drugega storil, kakor napadal druge narodnosti ali pa vlado. V tem klubu je bil tudi dr. Rihard Foregger, Vaš dosedanji zastopnik, ki v 13 letih ni ničesa storil v prid Avstriji in njenim narodom.

Mi pa tirjamo od svojega prihodnjega poslanca pravo avstrijsko obnašanje in v prvi vrsti odlično delovanje na narodnogospodarskem in državno-pravnem polju. Tako pride čas, ko poneha sovražstvo do Slovencev, ter umolknejo v Avstriji apostoli Velikonemčije.

Ta program pridobiva si vedno več tal, in gotovo ga tudi Vi, častiti volilci, odobrujete. Pokažite tudi v dejanji, da ste z nami enacih misli, in pobijajte kandidato dr. Foregger-jevo, čigar program je sovražstvo in nestrpljivost.

Proti g. dr. Foregger-ju stopil je toraj kot samostojen kandidat c. kr. sodnijski pristav v Kozjem, gospod

dr. Karol Gelingsheim.

Zaupni možje narodne stranke so sklenili podpirati njegovo kandidato, ker je pokazal, da je pravičen obema narodnostima. Potegoval se bo za narodnogospodarski napredek, posebno pa za potrebno varstvo domačega dela.

Pridite toraj 15. aprila 1888 v polnem številu k volitvi in volite z nami priporočenega kandidata.

Celje, 22. marca 1887.

Slovenski volilni odbor.

Govor g. posl. Mih. Vošnjaka

v državnem zboru dne 11. marca 1887 pri razpravi o bankovnem predlogu.

(Konec.)

Najprej najdemo tu stavek (bere):

„Ker pri obema deloma cesarstva medsebojno priznani pravici za ustanovljenje samostojnih novčnih bank ideja, ustanoviti državno novčno banko po nemškem vzoru — ne gledé na zadeve avstrijske „tradicije“ in težavo, poplačati dolg 80 milijonov avstro-ogerski banki — nima nikakega upanja, da se vresniči itd.“

Gospôda moja, jaz si stvarí ne mislim tako temno, zlasti kar se tiče ustanovitve samostojnih novčnih bank. „Tradicija“, ki je do nas prešla, naj bi le nacionalno banko kot novčno banko imeli na razpolaganje, ta „tradicija“ (ustno sporočilo) ni drugega, ko „tradicija“ in s „tradicijami“ vendar ne smé poslaniška zbornica preveč računati, marveč naj razsodi prvič, je-li mogoče drugo zistemo vpeljati in drugič, bi bilo li smotru primerno, to storiti?

O možnosti nečem zaradi tega dalje razpravljati, ker vém, da bode prečasten gospod govornik za menoj v tej zadevi pojasnoval upravo takozvanih ameriških bank, to je oni zistem, ki je v nekem oziru v nasprotju s predlogom, s katerim se pečamo in ki stoji na stališču monopola.

A ta beseda „tradicija“ daje mi povod še k eni opazki. Tudi gledé napisa na bankovcih, gospôda moja, prišla je do nas neka „tradicija“.

To je „tradicija“, da napis ni bil le eno-, oziroma dvojezičen, kakoršen se nam sedaj v sprejem priporoča, marveč da se je pri napisu prejšnjih bankovcev oziralo na vse v deželi navadne jezike.

Vprašam, čemu se je „tradicija“ gledé napisa na bankovcih v nemar pustila? (Prav res! na desni.) Ali ni to nedoslednost?

Potem povdarjala se je tudi težava, povrniti takozvani dolg 80 milijonov. Gospôda moja, jaz menim, ako bi šlo le za teh 80 milijonov, bi je jaz za svojo osebo, in kakor menim, tudi velik del gospodov tovarišev z veseljem dovolil v obliki državnega posojila, da bi se v tem oziru z banko pobotali.

Toraj jaz menim, da, ako se sklicuje na težavno povračilo teh 80 milijonov dolga, to ni popolno opravičeno, marveč hotli so le stališče vlade in pogodbinega odbora, oziroma njegove večine označiti, da bi bilo namreč najbolje, ako ostane pri stari „tradiciji“ monopola avstro-ogerske banke.

Gledé resolucije št. 2., ki zadeva presojevalce, kateri naj se sklicujejo iz kmetijskih krogov ali prav za prav, kakor slóve v osnovi: iz krogov deželno-kulturnih svétov in kmetijskih družb, sem pač s tem popolnoma zadovoljen, da smejo dotični kmetijski krogi tudi oddati svoj glas pri presojevanji menjic.

Toda ne morem se sprijazniti z načelom, da so za to, namreč za imenovanje teh presojevalcev, deželni kulturni svéti in kmetijske družbe poklicane, in sicer poklicane izključljivo, in to — kakor sem že prej povdarjal — iz tega vzroka, ker želim, naj bi avstro-ogerska banka primerno podpirala obrtne in gospodarske zadruge.

Kmetijske družbe in deželno-kulturni svéti imajo svoj sedež v deželnih glavnih mestih in so sestavljeni nekako večinoma iz takih oseb, ki niso podučene o kreditnih potrebah dotičnih krogov po deželi in ki so drugič tudi manj podučene o zmožnosti kredita zadevnih krogov, kot oni zavodi in skupščine, ki so vedno v najožji dotiki s kmetijskimi krogi po deželi, in to so kmetijske obrtne in gospodarske zadruge, tiste posojilnice, ki imajo v prvi vrsti namen, malega in srednjega posestnika preskrbljevati z osebnim kreditom.

V tem oziru dovolil si bodem pri posebni obravnavi predlagati neko spremembo, visoka zbornica pa naj jo smatra v temeljeno z razlogi, ktere sem povdarjal.

Kar slednjič zadeva predlog manjšine gledé uvaževanja vseh deželnih jezikov na bankovcih napisih, izrekam, da bodem z ozirom na član XIX. državnih osnovnih postav glasoval za ta predlog manjšine, ker ne razumem, od kod prihaja, da se mora pri veljavi člana XIX. gledé enake opravičenosti vseh deželnih jezikov na tako važnih papirjih, kakor so bankovci, ona jasna določba o priznavanju naših narodnih pravic, prezirati. (Prav dobro! na desni.)

Vzrok, zakaj se za to malenkost, kakor se je o svojem času v odborovih sejah povdarjalo, pre-

piramo, je ta, da tega ne smatramo za „malenkost“. Prostor, kjer bi stal narodni napis, mora se majhen imenovati, a načelo je veliko (Dobro! na desni.), in načelo se zmuzne, ako se pri enem „koncu“ izpusti, čisto popolno, enako spolzki ribi, iz roke.

Jaz povzamem svoje misli gledé nasveta manjšine v tem, da bodem zanj glasoval, ker priznam njegovo opravičenost ter ga smatram v temeljne nega v državnih osnovnih postavah. (Prav res! na desni.) Sicer pa hodem glasoval za prehod v posebno obravnavo. (Dobro! na desni.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 29. marca.

Notranje dežele.

V hrvaškem deželnem zboru se je 24. t. m. vršila konečna obravnava o petletni legislativni dóbi. Sekcijski načelnik Stanković je govoril za petletno dóbo, Derenčin za svoj protipredlog; na to se oglasi ban grof Khuen-Hedervary. Njegov govor so poslanci odobraval. Pri glasovanju je bil postavni načrt o petletni dóbi spejet z veliko večino. — Nato se je zbornica posvetovala o srbski postavi. Dr. Medaković je priporočal več pristavkov o popolni srbski avtonomiji, verski šoli. Pri debati je poslanec Posilović razžalil bana. Sekcijski načelnik Spevec odločno ugovarja Posiloviću. Zbornični predsednik predlaga, da se Posilović izključi za 30 sej, čemur večina pritrdi.

Na Ogerskem je vojaško vprašanje na dnevnem redu. Vojska je in mora biti v Avstriji mednarodna, a Madjari bi radi imeli svojo ogersko, samostojno armado in tako pretrgali najmočnejšo in skoraj da zadnjo vez, ki jih veže s Cislitavijo. Ni še leto minulo, ko so listi dan na dan pisali o „Janskem“. To zadevo, ta prepir izvili so iz trte madjarski šovinisti, polnili časniške predale, rogovlili v zbornici in ščevali po ulicah, češ, da je v nevarnosti „madjarska država“. „Janskega aféra“ ni bil le slučaj, marveč le posamezno dejanje žalostne igre, ki jo predstavljajo madjarski „nezadovoljnejši“, gotovo ne v korist Avstrije. In kjer je ropot, krik in vrišč, tam tudi dijaštvo stori svojo „domovinsko“ dolžnost. Tako lansko jesen, tako zopet letos. — Znano je, da je nedavno dijaška deputacija prosila honvednega ministra barona Fejervary-ja, da smejo enoletni prostovoljci delati skušnje za častnik v skupni armadi v madjarskem jeziku. Minister je dijakom razložil nepostavnost in nevarnost njihove prošnje ter jim odrekel pomoč v tem oziru. Dijaki so bili, se vé, nezadovoljni ter so skušali napraviti demonstracijo. Akoravno sta jim mestno glavarstvo in vseučilišni rektor prepovedala shod, vendar so se 25. t. m. zbrali na nekem vrtu. In — čudno, prečudno — policija jim tega ni zabranila, marveč k shodu še poslala uradnika. To je dijakom dalo pogum. Ker pa je k shodu došlo le malo njihovih tovarišev, sklenili so prirediti nov shod, med tem pa tudi še druge pridobiti za „narodno stvar“. Policija jim je dovolila drugi shod, in plakati ob cestnih voglih so naznanjali pomenljivi dan. Kakor modruje madjarska mladina, mora honvedni minister „narodu“ izpolniti željo ter mu priboriti samostojno madjarsko armado. Ni čudo, da ima dijaštvo toliko poguma in da se vtiče v državne zadeve, ko jih podpirate državnozborna „skrajna levica“ in „zmerna opozicija“ in še policija zraven. Glasilo „zmerna opozicije“ piše, da naj se pri ogerskih polkih nastavijo le ogerski častniki in madjarščina naj bode

imenovali ta altar. Prizorišče obdaja na dveh straneh marmornato, umetno-arhitektonično izdelano stebrovje in nad sedeži, ki se zvrstoma vzdigujejo, ni s papirnatim zlatom olepšanega stropa, mar sinji, vedno jasni nebes grški, dviguje se nad njimi. Ozadje prizorišča ni omejen, kakor sedaj, ampak gledalcu segajo oči daleč tje po grški zemlji in se radujejo zvečer v morje tonečemu solncu!

V kako krasni zvezi ste si tukaj umetnost in narava!

Igrati začné. In kaj vidijo gledalci? Njih očetje nastopajo na odru; ljudje vidijo, kaka jim je bila osoda; gledajo svojih pradedov slavna dela, pa tudi grozne hudobije; igre kažejo jim zmago za plemenito delovanje in kazni za zlobo; s tem pričujoče pretresajo, navdušujejo ali jih svaré in grozé. Tako je v tragediji. Drugič zopet v komediji nastopajo maske z orkestrom na prizorišču ter z zbadljivo besedo in pikrimi dovtipi ljudi spominjajo dolžnosti do bogov in do domovine; med posameznimi prizori pa stopa po odru kor, pevajoč moli, uči, sam miren, pomiruje razburjene strasti. Kako blagodejna šola to za gledalce; zares toraj je dramatična umetnost spolnovala svojo vzvišeno nalogo: z lepim mikati in s pomočjo lepega navajati k dobremu.

Res lepo je v dóbi cveta izpolnovala pri Grkih ta umetnost svojo nalogo; vendar nas pa ta hvala ne sme zmotiti, da bi trdili: vsestransko je bila dovršena dramatika pri Grkih. Kako hoče izgubljeni sin, in tak je bil tudi grški narod, vse to doseči; prinesel je sicer doto iz raja, a prinesel seboj tudi greh, slabost, omejenost.

To nam spričuje tudi grška dramatična umetnost. In ravno pri Grkih, kjer so se pri človeku vsled mnogih vzrokov tako bujno in vsestransko razvijale njegove duševne moči, se vidi, kako omejen v svojem dušnem življenju je vsak, kdor je ločen od pravega Boga.

Na idealnem, dela in življenja veselem grškem narodu sloni kakor silna mōra vsem strašna osoda, kateri se klanjajo celó mogočni bogovi. Vera v osodo je Grke ovirala v védi in v umetnji, pa tudi v življenju. Grk čuti toliko dušnih sil v sebi, vse hočejo na dan, se želé razviti po prosto izvoljenem potu, a kaj: vsaj človek nima proste volje; kar mu je vsled osode od bogov namenjeno, to se izpolni na njem; ali človek hoče ali noče, zato se neizprosna osoda ne meni. Pa vsaj, da bi človek vedel, zakaj je na svetu, kaj je njegov namen, čemu trpi in dela — na vsa ta vprašanja mora Grk molčati. Odtod črna

nit, ki se vije skoro po vseh grških literarnih delih.

Vse to se tudi javi v grški tragediji, ki je vsled tega žalostna tragična uganjka, kakor pravimo. Vendar kaj je tragično, to so Grki le slutili, popolno niso vedeli; to nam še le krščanstvo kaže; kaj je v resnici tragično, to nam kaže Kristus na gori Kalvariji razpet na sv. križi. V času umreti, s tem pa dobremu in pravemu priboriti večno zmago, to je tragično, in to se je zvršilo v najpopolnejši, največastnejši svetovni tragediji na gori mrtvaških glav, in zamotani vozeli tej dramati razrešili, ne, presekali se je na velikonočno jutro, ko je Jezus častljiv od mrtvih vstal!

Dasi je toraj dramatična umetnost Grkom le nepopolno izvrševala svoj namen vsled veljavnih verskih nazorov, vendar tudi to borenje za lepo in dobro in zoper hudo, je na grški narod blagodejno vplivalo in mu hranilo še dolgo časa idejale, ko so drugod tavalj narodi že v spolzli materiji.

(Dalje prih.)

poveljni jezik. Tudi v zbornico so možje zanesli to vprašanje. V soboto je vprašal poslanec Meszlenyi vojnega ministra zaradi njegovega odgovora, ki ga je dal dijakom. Tudi znana trojica „skrajne levice“, Hoitsy, Polonyi in Herman, govorila je strastno proti nemškemu jeziku v armadi. Kakor vidimo, pride vojaško vprašanje v nov tek. Odločujoči krogi pa bodo, kakor po navadi, neodločno odgovarjali in boječe zagovarjali državno korist. Tako vedno narašča zlo in spodkopuje državi trdno podlago in zaslonbo. — Skrajna levica je tudi odklonila pokojnino vsem vdovam in sirotam skupne armade ter jo privoščila le honvedskim. — Kakor poročajo novejša izvešja, sklenili so v nedeljo madjarski dijaki, poslati prošnjo do državnega zbora, da se pri ogerskih polkih vpelje madjarsčina. Dijak Rudnyanski je prebral pri shodu pesem „črno-rumeno“, katero mu je navzoči mestni glavar, Chudy, zaplenil zaradi protiaustrijske vsebine. — Minister baron Fejervary je izjavil v klubu liberalne stranke, da je armada skupna in ne more priporočati madjarsčine pri izpitih rezervnih častnikov. Bomo videli, kaj se bode izcimilo iz te zadeve.

Vnanje države.

Ruski car se v kratkem odpelje v Krim, dan še ni določen.

Nek dopisnik francoskega lista „Figaro“ vpraša znanega **Katkova**, če sta Rusom všeč francoska generala Boulanger in Saussier. Katkov mu odgovori, da sta jim všeč, ker sta nasprotnika komundardom in francoski kolonijalni politiki. Francija ne sme drobiti svojih moči po vnanjih deželah, kakor tudi Rusija ne. To je podlaga evropskemu miru in pravi vzrok francosko-ruskega prijateljstva. Trocarska zveza je itak mrtva. Bismark ne bo več cara pridobil za Nemčijo. Da bi cara odvrgli od Francije, strašijo ga s francoskimi revolucionarji in v Petrogradu snujejo proti njemu zarote. Car želi veliko in močno Francijo. Če se Francija približa Rusiji, postane zveza med njima gotova. Le škoda, da Francija v bolgarskem vprašanju ni pokazala svoje veljave. Bismark ne sme sam voditi evropske politike. Rusija hoče Franciji pomagati, in Anglija bo kmalo imela opraviti z Rusijo, ko se ta brez boja približa Indiji.

Ob obletnici volitve princa Aleksandra knezom **Bolgarije**, 17. aprila st. st. snide se najbrž sobranje. — V Sofijo došel je zastopnik angleške banke, da se dogovori o posojilu 25 milijonov. — Bolgarski odposlanec Stojlov je došel v nedeljo 27. t. m. na Dunaj, da povpraša o volitvi kneza. Iz Dunaja se morda poda v Darmstadt, da poizvé, bi se li Aleksander hotel vrniti? — Radoslavov je bil na popotovanju po deželi povsod navdušeno sprejet. — Nekdanji poveljnik v Vidinu, podpolkovnik Lubomski, je zaradi agitacij izgnan iz Sofije in naročeno mu je, mirno bivati v Novem selu pri Plovdivu, dokler se mu vladno dovoli kam drugam se preseliti.

Nemški veleposlanik pri **Kvirinalu**, pl. Keudell, je dal svojo ostavko. Keudell je bil zaupljiv prijatelj kneza Bismarka, dokler je še bival v njegovem obližji. Zadnji čas pa se je ohladilo to prijateljstvo. Ker se je Bismark z laškim poslanikom v Berlinu dogovarjal o nemško-avstrijsko-laški zvezi, podal se je Keudell v Nemčijo domov, da se zopet sprijazni z Bismarkom. Da se mu ni posrečilo, priča njegova odstavka. — Kakor „Opinione“ poroča, je poslanik v Kvirinalu pl. Keudell izstopil iz službe le iz zasobnih ozirov. — Minister vnanjih zadev, grof Robilant, razglasil je poročilo generala Genéja. Iz njega se razvidi, da je Gené podaril Ras-Aluli 800 pušek v nadi, da reši Salimbenijevo ekspedicijo.

Nemška gospodska zbornica je 24. t. m. formalno sprejela cerkveni predlog s pristavki škofa Koppa, da sme namreč država ugovarjati le pri odajanju trajnih župnijskih služeb. Tudi gledé redov veljala bo le postava in ne bodo odvisni le od ministrskega sklepa. Da nova postava ni kaj posebna, kaže že to, da je večina v odseku črtala, kar je bil dovolil minister. Sploh je še vprašanje, bode li poslaniška zbornica vse tako potrdila ali ne, kar so sklenili v gospodski zbornici. Škof Kopp je sicer glasoval za celotni predlog, toda s sledečim pristavkom: „Težko se odločim, bi li glasoval proti ali za predlog. Če glasujem za predlog, stojim v nasprotju z večino katoliškega naroda. Če nasprotno glasujem, nasprotujem svojim tovarišem, ki upajo, da bo predlog zadovoljil marsiktere koristi. Pa tudi cerkvi in državi bi nasprotoval, ki želite miru. Te odgovornosti ne morem prevzeti. Upam, da bodo poslanci v drugi zbornici dobro premislili, ko bi se morda pri tej ali oni točki moglo bolj ozirati na na želje cerkve. S to opomnjo bom glasoval za postavo ter pristavim svoje pojasnilo v imenu mnogih udov visoke zbornice.“ Predlog pride še v zbornico poslancev, kjer se morda še kaj predrugeti.

V **Madridu** so te dni prijeli več sumljivih oseb. Tudi v Barceloni, Valenciji, Sevili, Valadolidu so prišli na sled republikanskim zarotam ter mnogo oseb dejali pod ključ. Po deželi je mir. Naj bi tudi ostal nekaljen.

V kratkem bode svet zopet obračal svoje oči v **Afganistan**, kjer se pripravljajo resne reči. Guvernér turkeštanski je dal povelje Iskendru kanu, da posede Herat z 12.000 možmi.

Izvirni dopisi.

Izpod Šenturške gore, zadnja tretjina marca. Malo pride tako lepih dopisov v „Slovenčeve“ predale, kot so oni s Šenturške gore, ker so v pravem pomenu polni cvetja in petja in enakih reči, kar ogreva in raduje človeku srce. Ker so oni gori na Gori bliže solncea, so tudi bliže pomladi. Gori so imeli že zelenje in cvetje, pri nas v dolini ni bilo nič kot polno snega in ledú, o cvetju ne sledú. Skoraj bi bili zavidno pogledovali tje gori k onim srečnim, ko bi ne bil postni čas, kjer je zatajenje potrebno in zapovedano. Zadnje dni pa je zima menda za slovo nas še enkrat prav po domače obiskala, da je ne pozabimo tako kmalo, in zdaj smo zopet na isti stopinji mi v dolini in tam gori na Šenturški gori; le toliko smo zdaj mi na boljsem, da še nismo vživali ljube pomladi in nam ni treba po nji tožiti.

Sveti Gregor (12. marca) je prvi pomladanski dan, pravijo naši seljaki, in res je še nekaj kazalo, ker naš meteorologični zapisnik kaže to-le: 13. marca začetek pomladi; oblačno, pa hladno. Ali urno se je vse presukalo in drugi dan smo bili že sredi zime; zapisnik pravi: 14. marca zjutraj dež od juga, popoldne burja in sneg. Tù ga imate, pomladi, sneg! Ali vremenski prerok ne sme priti nikoli v zadrego, tudi tukaj si pomore s staro pratiko. — Stara pratika nikoli ne laže, da ima marec rep zavrit. Delala pa je zima precej neusmiljeno, ker 15. marca pravi zapisnik: sneg še vedno naprej pada, leži že 20 cm. visoko. Tudi naslednji dan ima enako mrzlo poročilo. 16. marca tudi še sneg gré in leži že 30 cm. na debelo. Zdaj bo dovelj za pomlad, pa zima je srdita. 17. marca stoji zapisano: grozno sneži, kaj bo z nami, pol metra ga je že zapadlo. 18. marca: gré sneg in burja piha. 19. marca je praznik sv. Jožefa, zjutraj gré sneg, ob 10. uri se zjasni, solnce sije do poludne; popoldne oblačno in pusto, zvečer jasno pa hladno. 20. marca zjutraj megla in mraz, popoldne se zjasni, solnce posije in sneg začne kopneti.

Ta nenavadna zima pa je prinesla seboj mnogo sitnosti in v naši okolici tudi nekoliko nesreč.

Eden je pogorel, eden pozebel, eden pa je kravavo obrezan bil. Vsi pa zimo krivo delajo svoje nezgode.

Tisti, ki se je opeknel, je zimo najprej znotraj preganjal z žganjem, potem pa, ko se je ven preselila, je legel k ognju, in ker ni hitro čutil, kdaj je začel goreti, si je hrbet močno opeknel, sicer pa razun bolečin ni druge škode.

Drugi, ki je ozebel, je ravno tako ravnal, da je začel znotraj reformovati, in ker je preveč prilival, je hotel v snegu malo se pohladiti, pa mu ni dobro storilo in mora zdaj nekaj dni trde ude zopet stare pokorščine vaditi.

Tretji pa je v družbi enacih tovarišev modroval, da je v taki zimi bolje pri peči sedeti, kot po snegu tavati. Ker bi bilo pa škoda mnogo časa brez koristnega dela tratiti, so si najkoristnejše delo zbrali ter so začeli žganje pokončevati. Slednjič pa se jim račun zmede, da bi predolgo ne trajalo, so vse zapreke in sitnosti na kratko z nožem poravnali. Posrečilo se jim je še precej dobro, ker nič hudega niso ravno učinili, razun, da so si malo prevroče krvi spustili, pa stare kože izrezali. To pa so sklenili, da novi družbi trezuosti vsi trije pristopijo kot ustanovniki na prvem mestu.

J. Kr.

Domače novice.

(Nadvojvoda Viljem), vrhovni nadzornik topništva, pripeljal se je včeraj zjutraj v Ljubljano. Na kolodvoru ga je pričakoval gosp. deželni predsednik baron Winkler in FML. vitez Keil. Odpeljal se je še dopoldne v Kamnik, kjer je c. kr. smodnišnica; popoldne se je vrnil. Danes je nadvojvoda nadzoroval tukajšnje topničarstvo.

(Pri današnji dopolnilni volitvi) II. volilnega razreda v mestni zbor so bili izvoljeni od prišlih 136 volilcev, in so dobili glasov: Gogala Ivan 132, Hrasky Vladimir 132, dr. Tavčar Ivan, 132, vitez Zitter Matija de Casa Cavalechina 132, Benedikt Josip 131.

(Profesor Šubic) je pretečeno nedeljo dopoldne pred mnogobrojnimi občinstvom v redutni dvorani predaval o vodi, nje potrebi za organsko življenje,

o nje sestavi, o lastnostih ali svojstvih dobre vode, o nje vplivu na človeško zdravje, o nezdravi vodi in nje sestavi. Omenil je, kje se voda nahaja in v koliki obliki. Povedal je, kako in zakaj se voda spridi. Govoril je potem o Ljubljanskih vodah. Omenil je dalje tudi, kaj so stari narodi o vodi pripovedovali, kako so skrbeli za zdravo pitno vodo, v misel je vzel nekake naprave v srednjem veku in potem je prestopil na naprave sedanjega časa, kako se namreč voda napeljuje. Konečno je prišel na predmet, za katerega se sedaj vsa Ljubljana zanima, na vodovod in na napeljevanje vode izpod Skaručine ali iz Ljubljanskega polja. Ker je našim čitateljem več ali manj znana voda in nje svojstva, in je bilo o Ljubljanskih vodnjakih v teku lanskega leta po časnikih mnogo govorjenja in se je ta stvar posebno takrat pretresovala, ko nam je kolera žugala, zato ne mislimo tega na drobno obravnavati, povdarjamo le to, kar nam je gospod profesor o zatrosenji kolere v kakem kraju povedal. Dosti je, da za kolero bolan človek v kraju umrje, da njegovi odpadki pridejo v vodo, da ljudje to vodo rabijo in takoj se bolezen zatrosi v kraji. — Tega nas ne uče le učenci, marveč sami smo že to opazovali leta 1856. Tako so n. pr. ljudje bolehalo in mrli po krajih na Gorenjskem, koder je Begunšica tekla; v Cerkljanski fari pa, koder je tekla Reka, vasi četrte ure oddaljene na Pšati niso imele te bolezni. — Da bi pa poslušalci ne bili preveč prestrašeni, je povdarjal g. profesor, da človek ne zbolí vselej, kedar pije nezdravo vodo, ter to ne škoduje vsakemu; omenil je doktorja v Monakovem, ki je skozi trinajst dni pil vodo, ki je tekla po kanalih iz bolnišnice, za njim sta isto storila tudi dva njegovih učencev, a ostali so vsi trije zdravi itd.

Naj omenimo še to, kar smo slišali, da namreč nezdrava voda ne škoduje človeku le takrat, kedar jo pije, marveč tudi, kedar se z osmradjeno vodo umiva, s katero lahko bolezen dobi, da sam ne vé kako Vodovodne naprave v sedanosti so dvoje: 1. na vzdigovalno silo, 2. na lastno težo. Omenil je govornik, da na Angležkem oboje stane po 23 gold. na glavo, na Nemškem pa je vodovod, na lastno težo vode zgrajen, skoraj poldražji mimo onega z vzdigovalno močjo. — Za Ljubljansko mesto, rekel je g. profesor, so vodo preskušali na 53 mestih. Poslednjič so se prepričali, da bi le voda spod Skaručine ali iz Ljubljanskega polja namenu vstrezala. Podal nam je govornik zemljepisno sliko gorenjske ravnine, Sorškega in Ljubljanskega polja, katero pretaka Sava in se je oklepata Šmarna gora in Vranšica, med kterima je ozka dolina. Vse vode izpod Grintovcev in Karavank pridejo to stran ali onstran pri Mengšu na površje. Med vodami na Ljubljanskem polju in med onimi pod Skaručino ni mnogo razločka. — Meja, kjer neha dobra voda in se začneja slaba, se ne dá tako popolno določiti. Pravijo, da ima voda na Ljubljanskem polju nekaj več železnega oksida v sebi, ali to v stotisočih delih vode ne pomeni toliko. Tudi pravijo, da so v vodi na Ljubljanskem polju alge (povodne rastline). Nekatere teh so škodljive, nekatere pa niso prav nič škodljive. To reč bode treba še preiskovati. S tem je sklenil g. profesor svoje zanimivo in podučno predavanje, ter priporočal Ljubljani največ štedljivost, da bo imela denarja za potrebne zdravstvene naprave. — Mislim, da smo s tem sklepom vsi zadovoljni, ker povsod velja modrost in previdnost; ni treba vsega posnemati, kar se drugod vidi; tudi pri nas ni vse graje vredno. — Omenimo le, da so za velik napredek razglasili tako zvani: „Chamotte-tlak“ in zaradi njega dober tlak odpravili, sedaj se pa vidi pred kazino, kako se lepo ziblje ta toliko hvaljen tlak, ki bi imel trajati vsaj 10 let.

(XXXI. občni zbor Ljubljanske denarno obrtniške pomočne družbe), vknjižene z omejenim poročtvom, vršil se je včeraj v magistratni dvorani o navzočnosti 30 članov pod predsedstvom, društvenega ravnatelja J. N. Horak-a. Kot komisar navzoč je bil c. k. notar g. Ivan Gogola. Društveni ravnatelj g. Horak pozdravlja najprvo društvenike, ter jim naznani, da sklep lanskega občnega zbora dné 9. maja, c. kr. deželna sodnija, kot trgovska sodnija ni odobrila in to zaradi tega ne, ker se je bilo povabilo k občnemu društvenemu zboru objavilo v uradnem listu „Laibacher Zeitung“ nekaj dni pozneje, kakor to zahteva postava (osem dni pred občnim zborom). Prenaredba pravil nasvetovala se bode danes vnovič v enakem smislu in to v prvi vrsti zaradi tega, da z Ljubljansko denarno obrtno pomočno društvo izenači se drugim enakim društvom,

kerim se po postavnim potu ne more predpisati in nalagati toliko ogromnih davkov, ki imajo več prometa in plačujejo dosti manj, ko Ljubljansko obrtno društvo, kteremu je naložilo finančno ravnateljstvo za preteklo leto 1000 gold. davka. Kot poverovatelje zapisnika imenuje društveni vodja gg.: Borovsky in Widmayer; kot skrutinatorje volilnih listov pa gg.: Maks Benda, Franc Breskvar in Elija Predovič. Društveni računovodja g. Bradška poroča potem o računskem sklepu društva. Dne 1. januarja 1886 bilo je 260 udov, in je novih pristopilo 16, toraj je istih bilo vkupaj 276. Izstopilo pa je 15 udov in 31. decembra 1886 ostalo je udov 261. Denarni promet društva znašal je 358.219 gl. 83 kr. Opravilni promet društva pa se je povzdignil na 541.376 gold. Iz glavne bilance je razvidno, da znašajo posojila društvenikom 130.266 gl. 15 kr. Deleži udov znašajo 14.737 gold. 16 kr., hranilne vloge 102.292 gl. 31 kr., rezervni zaklad znaša razun društvene hiše v židovskih ulicah brez dolga še svoto 6697 gold. 70 kr., čisti dobiček narastel je v preteklem letu za 200 gold. 77 kr., dasi je bila potreba plačati dohodninskega davka 1000 gold. Načelnik pregledovalnega odseka g. J. Zor, naznani, da je pregledovalni odsek pregledal vse knjige in blagajnice, tudi shrambo za menjice, ter našel vse popolno v redu, toraj nasvetuje, naj občni zbor izreče društvenemu vodstvu absolutorij, komur se enoglasno pritrdi. Volitev štirih udov v ravnateljstvo, izvršeno po listkih ima sledeči izid: Izvoljeni so z veliko večino gg.: Ferdo Bilina, Franc Geba, Janez Mathian in Jakob Naglas. V pregledovalni odsek gg.: Jožef Geba, Janez Zitterer in Janez Zor. V imenu ravnateljstva predlaga društveni vodja, gospod J. N. Horak, naj se društvena pravila v smislu že v lanskem občnem zboru storjenega sklepa spremené, kteremu nasvetu občni zbor enoglasno pritrdi. Na predlog društvenega vodje g. Horaka dovoli se iz rezervnega društvenega zaklada za dobrodelne namene sledeče: Za zgradbo nove hiše katoliških rokodelskih pomočnikov 50 gold.; za ubožne vdove ljubljanskih obrtnikov 30 gold., za rokodelske učence, kteri so v poduku pri katoliškem rokodelskem društvu 10 gl. in za društvo „Narodna šola“ 10 gl., ktere darila občni zbor enoglasno odobri. Na vprašanje uda g. Zupančič-a, zakaj se ne priobči glavnic z obrestimi, ktero so udje vložili, kakor prejšnja leta enako v tiskanem izkazu, kakor hranilnica, odgovori društveni vodja g. Horak, da nobeno društvo na enaki podlagi, kakor Ljubljansko denarno obrtno pomočno društvo, tega ne priobčuje. Vsakemu posameznemu udu je na razpolaganje, da pride ali dopoldne ali popoldne v društveno pisarno, ktera je vsakemu znana in se tam iz knjig osvedoči, natanko, ker je račun za poslednjega posamezno sklenjen, kako stoji z njegovo vlogo, v koliko je premoženje narastlo. Take izkaze, kakor jih gosp. praševalec želi, priobčuje le kranjska hranilnica. Konečno društveni ravnatelj še pové, da se deleži društvenikov obrestuje po 5%, njih hranilne vloge po 4%, za posojila pa se zahteva 6% in so s tem plačani tudi koleki za menjice. Potem se zborovanje zaključí.

(Še beseda v pojasnenje.) Vredništvo „Laib. Zeitung-e“ se zopet v današnjem listu prav neosnovano v „Slovenca“ zaganja. Že včeraj in zopet danes se v reči vtika, ktere se mu ne v včerajšnjem in ne v sobotnem „Slovenca“ nikakor niso očitale. „Slovenec“ je dejal: „Laib. Ztg.“ je Samhaber-jeve speve „kot vzor popolnega nemškega pesništva“ priporočevala in ni rekel, da je to storilo vredništvo. Čemu se toraj vredništvo repenči, ako ono svoje sodbe o Samhaber-ju še ni izreklo in mu „Slovenec“ tega ni očital? Kako že pravi nek francoski pregovor: „Kdor se izgovarja, preden tožen...?“ Da se ne bode znabiti vredništvo nad besedo „Kolega“ spodtikalo in od tega nepotrebne posledice snovalo, le v kratkem rečemo: „Laib. Ztg.“ (tudi njeno vredništvo ne, ker drugje stanuje) nima nobenega kolega na „Stolnem trgu“ in vredništvo „Slovenca“ tudi nobenega v „Kolodvorskih ulicah“. „Verstehen uns nun die Herren?“

(Okrajno glavarstvo Ljubljansko) šteje blizo 10.000 (le 64 manj) bojevnikov za črno vojsko.

(Gautsch proti Foreggerju.) Iz Celja se je uni teden „Slov. Narodu“ poročalo, da so mislili nekteri volilci za nasprotnega kandidata proti dr. Foreggerju postaviti naučnega ministra Gautscha in da hoče baje baron Gödel v tej zadevi posredovati. Že une dni, ko so imeli na Moravskem dopolnilno volitev za dr. Šromom, so raznoteri časniki naznanjali, da se

med drugimi kandidati tudi naučni minister Gautsch poteguje za omenjeno poslanstvo. V istini so mu od neke strani ponudili mandat in dr. Gautsch je bil takoj pripravljen ga prevzeti ter je za svet vprašal svojega prednika, ministerskega predsednika. Toda grof Taaffe bolje pozná razmere kakor Gautsch ter je poslanstva željnemu ministerskemu tovarišu rekel, da bi imel le v tem slučaju upanje izvoljenemu biti, ako bi mu mandat ponujali narodni volilci; ker imajo pa ti svojega lastnega kandidata, bi pri volitvi gotovo propadel, kar bi ne bilo ravno častno za ministra. Minister Gautsch vsled tega pametnega sveta na Moravskem ni kandidiral, ali razvidno je iz tega dogodka, da bi mu bilo državno poslanstvo dokaj ljubo, in da bi mu bila tudi Celjska kandidatura všeč, ako bi imel upanje proti Foreggerju zmagati. Po našem mnenji pa je to nemogoče; narodni volilci so že izbrali svojega kandidata dr. Gelingsheima in mu dali častno besedo, zanj delati in glasovati. Liberalni prenapeteži se bodo držali svojega dosedanjega patrona dr. Foreggerja, toraj bi naučnemu ministru ostajalo le nekoliko uradnih in pohlevnejših nemških glasov. Nasledek bi bil, da bi izmed treh kandidatov nobeden ne dobil čezpolovične večine glasov, in da bi prišlo do ožje volitve. Toraj bi nastalo vprašanje, kaj naj storé slovenski volilci, ako bi prišla Foregger in Gautsch v ožjo volitev? Gotovo si ne želimo zmage frajmarvarja Foreggerja, ali gledé dosedanjega poslovanja naučnega ministra bi si vendar le ne upali trditi, da bodo narodni volilci svoje glasove oddali za Gautscha in mu pripomogli k zmagi držeč se načela, da bi bilo za narodno stranko manjše zlo, ako bi bil izvoljen minister Gautsch, kakor pa če bi zmagal dr. Foregger. Tudi to je res, da bi bil minister Gautsch kot poslanec v marsikteri zadevi prisiljen s svojimi tovariši glasovati zoper levičarje, kar bi morebiti vsaj nekoliko ohladilo njegovo sedanje pristréno prijateljstvo z njimi, ali pri vsem tem se nam dozdeva, da se narodni volilci v takem slučaju ožje volitve ne bi vdeležili in vojsko prepuščali tesnejšim zaveznikom obeh kandidatov. To potrjuje tudi neka opazka v sobotnem „Slov. Narodu“, kteremu se iz Celja poroča, da narodna stranka ne misli in ne more misliti na Gautscha, nego ostaja pri svoji dr. Gelingsheimu dani obljubi. Kakor se nam dalje prav zanesljivo poroča, baron Gödel sam nikdar ni mislil na kandidaturu naučnega ministra, ki se mu tudi od nobene druge strani ni omenjala ter v podporo priporočala, pač pa so v nekterih volilnih krogih mislili na kandidaturu kneza Salma, ki ima na Spodnjem Štajarskem svoja posestva, in od kterega so se nadejali, da bi z njim najlaglje proti Foreggerju zmagali. Ali knez Salm ni avstrijsk državlján, toraj tudi za poslanca ne more biti izvoljen. Mislimo, da bi pa tudi ne bilo prav, sim ter tje iskati kandidatov, ampak da je najbolje, ako se vsi nasprotniki dr. Foreggerjevi zelinijo v delovanju za moža, ki so ga izbrali narodni volilci, in da naj bo dr. Gelingsheim edini kandidat za mestno skupino Celjsko.

Razne reči.

— Novoimenovani general Jezuitov, o. Anderledy, je bil rojen 3. junija 1819 v Švici v kantonu Vališkem in je obiskoval šolo Jezuitov v Briegu. Sprejetemu v red Jezuitov izročen je bil poduk v literaturi v Freiburgu. Ko so spoznali njegovo duhovitost, poslali so ga v Rim, kjer se je pod vodstvom kardinala Pecci-ja, starejšega brata sedanjega papeža Leona XIII., učil modroslovja in bogoslovja. Pa obnebe mu ni ugajalo, vrnil se je nazaj v Freiburg. Ko je bila l. 1847 premagana posebna zveza (Sonderbund), so pognali Jezuite iz dežele in zaprli njih šole. O. Anderledy-ja so v Avences-u vjeli in v ječo vrgli. Ko bi ga bili spoznali kot Jezuita, ne bilo bi se mu dobro godilo, a spustili so ga in on je šel v Chambrery. Revolucija mu je meseca februarja zopet potisnila romarsko palico v roko; šel je v Ameriko in tam misijonaril v Greenbay-u ob jezeru Erie. Leta 1850 je prišel zopet nazaj v Evropo in poslali so ga v Tronhiemmes pri Gentu, da bi tam podučeval o redu. Jezuitom se je odprlo široko polje za delavnost in o. Anderledy je zaslovel zarad duhovitosti in neumornosti. Od Rena do Danciga so začuli njegovo besedo, a zdravje njegovo je pešalo in vstavilo mu govornišstvo. Odsihmal se je pripravljal za visoko službo, ktera ga je čakala. Vodil je z učnostjo izobražbo svojih redovnih bratov. Bil je rektor v Kolinu (Köln) in v Paderbornu; l. 1863 je ustanovil sloveči samostan Maria-Laach. V najvišje svetovilstvo je bil potem poklican in je bil tam asistent

za nemške pokrajine in zaupal mu je ne le o. Beks, marveč tudi ves red. 24. septembra 1883 je postal o. Anderledy pripomočnik (koadjutor) o. Beks-u s tem, da postane prihodnji vesoljni prednik (general). To se je sedaj zgodilo, ko je umrl o. Beks. Razen klasičnih jezikov so mu znani vsi evropski jeziki zapadne Evrope. Red Jezuitov se odlikuje s tem, da ga nekteri nad vse čislajo, drugi pa na vso moč sovražijo; preganjan je pa ta red zmirom, ako ne v tem, pa v drugem delu svetá. Najslabši sad pa ni tisti, po kterem hudobni fantalini največ krepelcev mečejo.

— Zveza avstrijskih zdravnikov bode poslala kot zvedenca v posvetovalno zborovanje (enketo) za državni zdravstveni urad dr. Gauster-ja, ravnatelja Spodnje-avstrijske blaznice.

Telegrami.

Dunaj, 29. marca. Vsi listi prištevajo izvanredno veliko politično važnost odlikovanju z redovi, ktere je danes objavil uradni list. „Fremdenblatt“ piše: Odlikovanja ne moremo drugače tolmačiti, kakor da cesar popolnem zaupa vodstvu vsega ministerstva in da je s tem pokazal svoje zaupanje. Milostni izraz krone smatrali bodo prebivalci in parlament kot dokaz, da je ministerstvo varovalo državno edinost, državne koristi proti vsem škodljivim nakanam in svoji upravi ohranilo stvaren značaj, akoravno mnogokrat napadajo njegove določbe. — „Presse“: Odlikovanje Taaffejevo priča o zaupanju do njegovega sistema, ki sloni na državni misli, državni koristi. Drugo dvoje odlikovanje priznava zasluge obeh ministrov in poleg tega, da ministerstvo Taaffejevo ne pozna strankarstva, niti je odvisno od slučajev trenutka. — „N. Wr. Tgbl.“: Gledé na parlamentne razmere morajo odlikovanja vplivati kot svetla luč na temne, zamotane politične razmere. „Extrablatt“: Z odlikovanjem ministerskega predsednika je cesar zopet pokazal svojo zadovoljnost z njegovim programom. In ta je pomirjenje avstrijskih narodov, kar je Taaffe pričel in kar zastopa že leta z veliko požrtovalnostjo. Odlikovanje Dunajevskega in Gautscha je tema izvrstnima ministroma ne le najvišje zadostilo za marsiktere napake krajnih strank, temveč tudi boljša obramba proti tem napadom in večja avtoriteta. „N. Fr. Pr.“ in „Deutsche Ztg.“ imenujete odlikovanja kot naznanilo do večine državnega zbora.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
28.	7. u. zjut.	732.88	+ 2.0	sl. svzh.	jasno	0.00
	2. u. pop.	730.59	+ 12.6	sl. jzap.		
	9. u. zveč.	732.55	+ 5.4	sl. szap.	d. oblačno	
	Cez dan jasno, zvečer mrzel veter in nekoliko dežja. Srednja temperatura 6.7° C., za 0.6° nad normalom.					

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

29. marca.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	80 gl. 65 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	81 „ 70 „
4% avstr. zlatá renta, davka prosta	113 „ 70 „
Papirna renta, davka prosta	97 „ 50 „
Akcije avstr.-ogerske banke	886 „ — „
Kreditne akcije	285 „ 60 „
London	127 „ 65 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	10 „ 12 „
Ces. cekini	6 „ 02 „
Nemške marke	62 „ 70 „

Oddaja se služba

cerkovnika in orgljavca

v Češnicah, pošta Lukovica, ter se zamore takoj nastopiti.

Prosilci naj se oglasijo pri župnijskem predstojništvu. (2)

Skoraj zastonj!

Popotni pledi z barvasto krajevino po 190 cm. dolgi in 135 cm. široki po 1 gl. 90 kr.
Angleške posteljne odeje iz tkanega flanela, posebno velike 2 „ 85 „
Pivovarske odeje prve vrste 1 „ 90 „
Služabniški koci 1 „ 60 „
Konjske odeje, posebno velike in fine 200 cm. dolge 140 cm. široke 1 „ 90 „
razpošilja proti povzetju

M. RUNDBAKIN,
Taborstrasse 28, Dunaj. (6)